

PYHÄSTÄ GERMANOKSESTA JA HERRAN RUKOUKSESTA

Pyhän Germanos Konstantinopolilaisen muistopäivää vietetään 12.5. Hänet valittiin Konstantinopolin patriarkaksi vuonna 715 ja hän toimi virassa viisitoista vuotta, kunnes ikoninraastajien harhaoppi puhkesi. Pyhä Germanos ei taipunut harhaoppisen keisarin vaatimukseen ikonien häpäisemisestä ja hänet syrjäytettiin ja anatematisoitiin. Hän kuoli vuonna 733. Vuonna 787 hänen kunniansa palautettiin ja sittemmin hänet kanonisoitiin.

Pyhä Germanos kirjoitti muun muassa jumalallisen liturgian selityksen. Siinä hän kommentoi myös Herran rukouksen sanoja ja tekee perustavanlaatuisia huomioita ortodoksisen hengellisen elämän luonteesta.

Koska sanomme Isän olevan taivaissa, on meidän pyhän Germanoksen mukaan katsottava taivaisiin eikä maahan.

Ihmisen elämän perussuunta tulee olla aina kohti Isää, joka on ylhäällä. Synnin olemus on jonkin asettamista Jumalan tilalle eli epäjumalanpalvelusta. Tähän viittaa myös Evankeliumin perusjulistus: ”Kääntykää, sillä Jumalan valtakunta on tullut lähelle.” Löytääkseen Elämän ihmisen on suuntauduttava uudestaan.

Mikään ”hyvän tekeminen” olipa se vaikka koko maapallon pelastaminen, ei ole hyvää, jos se tarkoittaa ihmisen perussuunnan, hengellisen katseen ja syvimmän rakkauden siirtämistä taivaasta maahan. Se juuri oli Adamin lankeemus. Vain jatkuva suhde Jumalaan tekee ihmisestä elävän sanan varsinaisessa merkityksessä. Luodulla ei ole elämää itsessään. Kaikki, mikä on luotua, on kuollutta ilman todellista olemuksellista yhteyttä Luojaan.

Sanoista ”anna meille anteeksi velkamme, niinkuin mekin annamme anteeksi velallisillemme” pyhä Germanos huomauttaa, että Jumala pitää meitä esimerkkinään. Me määräämme ”pelin hengen”, ja niin kuin me teemme toisille, niin Jumala tekee meille. Tiettyssä mielessä ihminen määrittelee rajat Jumalan toiminnalle, sillä Jumala todella loi ihmisen vapaaksi, omaksi kuvakseen ja kaltaisekseen.

”Vaan päästä meidät pahasta.” Alkutekstin muoto viittaa tiettyyn pahaan eli saatanaan, paholaiseen, eikä pahuuteen asiana tai ilmiönä (vrt. ”the evil one”). Niinpä pyhä Germanos huomauttaa, että rukous ei puhu pahoista ihmisistä, sillä ne eivät meitä vahingoita, vaan pahasta eli paholaisesta.

Syntiä tekemällä, olemalla kuuliainen pahalle, ihminen antaa paholaiselle oikeuksia suhteessa itseensä, kuten isä Paisios asian ilmaisi. Vilpittömällä katumuksella nuo paholaisen oikeudet pyyhitään pois.

Heikki Alex Saulamo